

Kapitoly z dějin filmu I.

Písemný test

Termíny:

pátek 27. 1. 2006, 11:40, D22 (řádný)

pátek 3. 2. 2006, 11:40, D22 (opravný)

K absolvování nutná úspěšnost 60%

Dnešní povinná literatura:

- Ginette Vincendeauová: Hollywoodský Babylon. Nástup zvukového filmu a jazykových verzí. *Illuminace* 16/2004, č. 2 (54), s. 5-20.
- Nataša Drůbková-Meyerová: Two Sounds of Music? Sovětský a americký muzikál ve 30. letech. *Illuminace* 16/2004, č. 2 (54), s. 101-112.
- Milan Klepíkov: Dezertér a „dezertéři“. „Rudí“ a „bílí“ Rusové a výmarský film. *Illuminace* 15/2003, č. 2 (50), s. 73-87.
- Karel Spěšný: Tod Browning. *Cinepur* 13, č. 36 (listopad 2004), s. 34-41.

SSSR ve 20. letech

Charakteristika

- Později než jiná avantgardní hnutí
- Revoluce 1917 – kontrola státu
- Úspěchy montážních filmů v zahraničí – financování domácího průmyslu
- Periodizace porevolučního filmu:
 - 1918-1920 boj o přežití
 - 1921-1924 obrození průmyslu
 - 1925-1933 růst a export

1918-1920

- 2 revoluce v r. 1917
- 1919 – znárodnění kinematografie
- Chybějící filmaři: Státní filmová škola
- Experimenty (Kulešov)

[1921-1924]

- Nová ekonomická politika
- 1922: Lenin – film jako nejdůležitější umění
- Goskino
- 1923: 99% filmů ze zahraničí
- 1924: vzestup produkce

[1925-1933]

- 1925: Sovkino
- Nová generace režisérů
 - Sergej Ejzenštejn (Křižník Potěmkin, 1925)
 - Vsevolod Pudovkin (Matka, 1926)
 - Dziga Vertov (Muž s kinoaparátom, 1929)
 - Tvorba ve studiích neruských republik
- Teoretické spisy

[Forma a styl montážního filmu]

- Náměty
- Narativní struktura
 - Sociální síly místo jedinců
 - Jedinec reprezentující skupinu či třídu
 - Dramatické napětí (ne neviditelnost stylu)
 - Rychlý dynamický střih
 - Nediegetické záběry
 - Speciální efekty

[Muž s kinoaparátom]

- Čelovek s kino-aparatom
- 1929
- Režie Dziga Vertov

[Hollywood ve 20. letech]

[Charakteristika]

- Změny: ekonomická prosperita, prohibice, emancipace žen
- Stále existuje: vysoká míra rasismu, omezené kvóty pro imigranty, nízké výdělky v zemědělství
- Filmový průmysl prosperuje

Struktura průmyslu

- Rostoucí vertikální integrace
- Rozdělení:
 - Velká trojka: Paramount-Publix, Loew's (MGM), First National
 - Malá pětka: Universal, Fox, Producers Distributing Corporation, Film Booking Office, Warner Bros.
 - Mimo: United Artists

MPPDA

- Frivolní filmy a skandály prominentů
- Will Hays
- Pokyny 1924; zpřísnění: 1927, 1930; 1934: Production Code
- Další služby a působení

Studiová produkce

- Zdokonalování klasického stylu
- Světlo (tříbodový systém svícení)
 - „fill“, „backlight“, „key“
- Nástup režisérů, kteří dominovali dalších 30 let

D. W. Griffith

- Ovlivněný Ernstem Lubitschem a německým poválečným filmem
- Mnohem méně úspěšné filmy
- 2 rané zvukové filmy

Nástup minoritních žánrů

- Douglas Fairbanks (Zloděj z Bagdádu, The Thief of Bagdad, 1924)
- Western (John Ford, Frank Borzage)
- Komedie – i celovečerní
 - Charles Chaplin, Harold Lloyd, Buster Keaton
- Horor (vliv Kabinetu dr. Caligariho)
- Gangsterka

Blockbuster

- Pol. 20. let: investice z Wall Street
- Ben Hur (1922-1926)

Zahraniční režiséři

- Ernst Lubitsch
- Benjamin Christensen, Mauritz Stiller, Victor Sjöström (jako Seastrom)
- F. W. Murnau
- Evropský vliv: Flesh and the Devil (Tělo a ďábel, 1926, r. Clarence Brown)

Stylistické a technologické změny

- Jen málo důležitých změn
- Nový přístup ke kameře – „soft style“
- Panchromatický filmový materiál

Mezinárodní trendy ve 20. letech

Filmová Evropa

- 1922-3: snaha o spolupráci
- 1924-7: ustálení evropského trhu
- 1929: zvukový film, konec spolupráce

Země původu	Německo		Francie		Británie	
	1926	1929	1926	1929	1926	1929
Spojené státy	45	33	79	48	84	75
Německo	39	45	6	30	6	9
Francie	4	4	10	12	3	2
Británie	0,4	4	0,4	6	5	13

Mezinárodní styl

- Stylistické ovlivňování
- Pád domu Usherů (Jean Epstein)
- Vliv avantgardních hnutí na běžnou produkci (Anthony Asquith, Alfred Hitchcock)

Pád domu Usherů

- La Chute de la maison Usher
- 1928
- Režie Jean Epstein

Vývoj zvukového filmu

1926-1945

Nástup zvuku

- The Jazz Singer (1927)
- Dominující: USA, Německo, SSSR
- Systémy: „sound-on-disc“ a „sound-on-film“
- Přejít na zvuk:
 - 1932 v USA
 - 1935 v Německu
 - 1936 v SSSR

Změny s nástupem zvuku

- Problémy s novou technologií
- Nové postupy („multiple-camera shooting“)
- Velké investice pro kina
- Nové žánry: muzikál
- Jazyková bariéra

Hollywoodský studiový systém

1930-1945

Nová struktura průmyslu

- 8 dominujících společností
 - „Majors“ nebo „Big Five“: Paramount, MGM, Fox (od r. 1935 20th Century Fox), Warner Bros., RKO (Radio-Keith-Orpheum)
 - „Minors“ nebo „Little Three“: Universal, Columbia, United Artists
- Několik nezávislých firem a producentů

Způsoby uvádění ve 30. letech

- Změny způsobené nástupem zvuku a hospodářskou krizí
- Konec doby kino-paláců
- Levné B-filmy
- Během války návštěvnost opět stoupla

[Inovace v Hollywoodu]

- Inovace v nahrávání zvuku
- Pohyb kamery
- Technicolor
- Speciální efekty
- Filmový obraz

[Hlavní režiséři]

- Starší generace: Charles Chaplin, Josef von Sternberg, Ernst Lubitsch, John Ford, Howard Hawks
- Noví režiséři: George Cukor, Rouben Mamoulian, Vincente Minnelli, Orson Welles
- Emigranti: Alfred Hitchcock, Fritz Lang, Billy Wilder, Otto Preminger

[Žánrové inovace a transformace]

- Muzikál (revue, backstage, opereta)
- Romantická komedie
- Horor (Dracula, 1931; Frankenstein, 1931)
- Filmy se sociální problematikou
- Gangsterky
- Film Noir

[Potíže v ráji]

- Trouble in Paradise
- 1932
- Režie Ernst Lubitsch

[Jiné studiové systémy]

[Británie]

- 1927 „Quota Act“
- Systém podobný americkému
 - Velká studia: Gaumont-British, British International Picture (BIP)
 - Malá studia: British and Dominion, London Film Productions, Associated Talking Pictures
- 1937: krize
- Válečný režim

[Další studiové systémy]

- Japonsko:
 - 1923: zemětřesení v Tokiu
 - Společnosti: Šočiku, Nikacu, Toho
- Indie
- Čína

[Film a stát: SSSR, Německo, Itálie]

[Charakteristika]

- SSSR
 - 1919: znárodnění; 30. léta: centralizace
- Německo
 - po r. 1933: podpora soukromého podnikání; pomalé zkupování a nacionalizace průmyslu
- Itálie
 - podpora průmyslu a cenzura; nedošlo ke znárodnění produkce

[SSSR – sociální realismus a válka]

- Centralizace (během 1. pětiletky)
- 1930: Sojuzkino
 - Zefektivnění; osvobození od dovozu
 - Přesto nedostatek filmů
- Boris Šumiacki (řed. Sojuzkina)
 - Zábavné a snadno pochopitelné filmy (konec montážní školy)
 - 1935: doktrína sociálního realismu

[Sociální realismus]

- 1934: kongres sovětských spisovatelů
- Umělci ve službách cílů strany
- Až do pol. 50. let
- Ve filmu oficiálně od ledna 1935

[Čapajev (1934, bři. Vasiljevové)]

- Vzorový film sociálního realismu:
 - Propagace ideologie strany
 - Život běžných lidí v pozitivním světle
 - Vzdělávání uměním
 - Pozitivní hrdina

[Hlavní žánry soc.realismu]

- Občanská válka (úspěch Čapajeva)
- Biografie (úspěch Čapajeva)
- Adaptace knih Maxima Gorkého
- Filmy o „progresivních“ carech (Ivan Hrozný, Petr I. Veliký)

[Sovětský film za války]

- Antinacistické filmy (kromě období 1939-1941 – pakt o něútočení)
- Přesun filmové produkce z Moskvy do republikových studií
- Mírné zpoždění produkce – pásma krátkých filmů o válce
- Celovečerní filmy od r. 1942